

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: החזקת תורה

פרשת וישלח

בס"ד | גליון מס' 510

איך הפך משרת מסכן לגאון ומיליונר?

ויאבק איש עמו (ל"ב, כ"ה)

עלות שחר הגאולה, כי בזמנים אלה יתמקדו עשו וחיילותיו במלחמתם העיקשת נגד מחזיקי התורה, בניסיון נואש שלא יצלח לצחצח.

כשמתבוננים במלחמה הבווערת הזו - שכולנו חיילים בה, אנו מגלים כי כשאנו תומכים בעמלי התורה, מעבר לזכות הכבירה של תמיכה בלומדי התורה והחזקתם - שאין לשערה ולתארה, אנו זוכים גם להילחם ולהתאמץ ולעשות את תפקידנו במלחמה העיקשת נגד כוחות הטומאה וביעורם מן העולם, ולרומם את הכח הרוחני של העם היהודי לקראת הגאולה השלימה!

ועידו כותלי בתי המדרש בכל מקום, על הכישלון הצורב שמנחילים תומכי התורה לשרו של עשו, כאשר בתי המדרש הומים בשיעורים ולומדים, הכוללים עמוסים וגדושים והיכלי הישיבות בוערים בלהבת התורה. זו העדות לכך כי הצד שלנו - הצד של יעקב, לא נכנע ללחצים ולא נופל בנסייונות, ומוסיף להתאמץ ולאחוז בעוז ובגאון בעמוד התורה, להתאמץ במלחמה הנצחית ולהכריעה לטובתנו!

הבה ניקח עימנו את המסר הזה, כולנו. איש איש כיכולתו - תומכי התורה האדירים, המפעילים מבצרי תורה ענקיים ביתר שאת, כמו גם כל יהודי - שמתעקש לתרום לטובת עולם התורה, ושומח לסייע ללומדי התורה בכל דרך אפשרית. כולנו נתאמץ עוד קצת להחזיק תורה, לתרום לעולם התורה, לעודד לומדי תורה במילה טובה מעומק הלב - כי זכות התורה ומחזיקיה אנו מנצחים את כל כוחות הרשע, ומטהרים את העולם לקראת הגאולה השלימה בקרוב!

הטעות שהובילה לעיסקת המיליון...

הסיפור המטלטל הבא, מניע אותנו בגלגלי הזמן כ-250 שנה לאחור, לעיר הנמל ליוורנו שבאיטליה, שהיתה באותה תקופה עיר סחר פורה ותיירות משגשגת. גם קהילה יהודית גדולה ועשירה התקיימה בליוורנו, שכללה מאות תלמידי חכמים ומרביצי תורה, לצד גבירים גדולים מוקירי תורה ולומדיה, שהחזיקו את עמוד התורה במקום, וידם פרושה לסייע לעמלי התורה בכל מקומות מושבותיהם.

ביום בהיר באמצע שנת תקל"ז, ירד בחופי העיר נער צעיר לימים, תמים למראה אך גדוש בתורה ובחכמה, ושמו רבי יצחק גויטע. הוא הגיע מלוב במטרה לגלות למקום תורה ולהחכים מחכמי ליוורנו, אלא שעד מהרה גילה כי יוכל לעסוק בתורה רק אם יעבוד כמשרת של אחד מגבירי העיר, שידאג לפרנסתו. הוא התקבל לעבודה בביתו של גביר עשיר מאוד, יהודי טוב לב ותומך תורה, שאף שימש אכסניה לשד"רים - אלו 'שלוחי דרבנן', שיצאו לגייס כסף בגולה לטובת עמלי התורה בארץ ישראל.

ביום מן הימים, כמנהגו מדי פעם, הגיע אחד מהשליחים הללו לליוורנו. הגביר שמח לארחו בכבוד מלכים, ואף הסתובב עמו בין בתי עשירי העיר ושותפיו לעסקים - לסייעו במלאכת איסוף הכספים. ביום האחרון למסע ורגע לפני שיעזוב אותו שליח את בית העשיר, קרא העשיר למשרתו ואמר לו בדידות:

'הן ידעת כמה אני מתאמץ לסייע לשלוחי עמלי התורה, להעניק להם כסף וזהב ואף להתרים אחרים. ומה איתך - משרתי הנאמן, וכי תוותר על הזכות להיות שותף בעמל התורה של לומדי ארץ ישראל? הן מזדמנת לפניך מצוה יקרת ערך לסייע ללומדי התורה ולהחזיקם - ואף שאתה משרת ואינך בעל הון, וכי לכן תפסיד את הזכות הכבירה להיות שותף עם התורה?'

ההיסטוריה העשירה שלנו, מלאה וגדושה בסיפורי מופת וגבורה, מכל המינים והסוגים. אנשים שהתמודדו, התקשו והתגברו, אנשי עשייה שפעלו ללא לאות למען מטרת נשגבות, לצד מתנדבים עלומים שחוללו גדולות ונצורות. ביניהם ובמרכזם, נישא לאורך כל ההיסטוריה סיפורם של עמלי התורה, והקושי הגדול לגייס כספים להחזקתם.

אם נבחר בכל רגע היסטורי נתון ובכל מקום, נמצא את עמלי התורה במקום הראשון בקושי לגיוס כספים עבורם. תמיד הם מתוארים כעניים ודלים, והפועלים למענם להחזיקם - מתקשים מאוד במלאכתם. מנעורינו גדלנו על סיפורי השד"רים אשר יצאו לארצות הגולה לקבץ כסף עבור עמלי התורה, והאכזבות הרבות שהיו מנת חלקם, הבזיונות הרבים שנחלו, וגם מקרי שוד ושבך בדרכים...

עד ימינו אנו, יביט כל אחד מסביבו ויראה כמה מאמץ ואנרגיה דורשת מלאכת החזקת התורה. כמה יהודים טובים מכתתים רגליהם בניכר לילות כימים, עוזבים את המשפחה

למסעות ארוכים, מתבזים ומתחננים, ועדיין אין הקומץ משיביע. מלאכת החזקת התורה היא מהמלאכות הקשות והמורכבות מאז ועד היום, ועובדה זו אומרת דרשני:

איך יתכן, שלימוד התורה - מרכז קיום העולם, הדבר הכי חשוב עלי חלד, הוא הדבר שהכי קשה להחזיקו? איך זה סביר שהתורה - 'החמצן' של העולם, המקיימת את כולו, התורה עליה נאמר 'כי הם חיינו', התורה האהובה שהיא סלע קיומנו והייחודיות שלנו בעולם - דווקא דבר כה חשוב וקריטי זקוק למסירות נפש כדי להחזיקו? דווקא דבר כה רב חשיבות ומעלה דורש מאמץ כה רב? איזה סוד פלאי טמון בהחזקת התורה, ההופך את המלאכה לכה קשה ומורכבת?

פרשת השבוע הנוכחי, חושפת את הסוד המסתורי הזה. התורה מתארת את חזרת יעקב לארץ, כשבדרך הוא נתקל במלחמה אפופה הילת מסתורין עם איש, הנאבק עמו עד עלות השחר. זו מלחמה רוחנית המסתיימת בנצחוננו של יעקב, כשהאיש - שרו של עשו הנאבק בו עד עלות השחר, מצליח לפגוע בכף ירכו, ובכך הוא מבטיח את המשך המאבק...

הזוהר הקדוש מגלה, כי לא מדובר בסיפור היסטורי, והמלחמה הזו בין יעקב לעשו, ניטשת עד היום במלוא עוזה. עשו ניסה להילחם ביעקב - בעם היהודי, ובמהות ייחודיות העם היהודי - היא התורה הקדושה. כשראה שאינו יכול להכריע, כשהבין שהמלחמה אבודה והעם היהודי מחובר ודבוק בתורה והיא 'לא תישכח מפי זרעו' עד עולם - עבר ל'כביש עוקף', והתמקד בפגיעה במקום רגיש במיוחד, במלחמה בעצם הירך - המחזיקה את הגוף, במי שמחזיק את התורה.

מאז ועד היום, כוחות הטומאה של עשו עושים שימוש בכל אמצעי אפשרי, ומטילים לשדה הקרב את הכלים הכבדים ביותר, במאמץ מרוכז וממוקד: לפגוע במחזיקי התורה, להילחם בנושאי עולם התורה. יש להם מגוון אמצעים להעמיד נסיונות קשים בפני מחזיקי התורה: לפעמים יציגו הפסד כספי, לפעמים יכשילו עיסקה, לפעמים יזמנו השקעה המצריכה כל כסף נזיל, ותמיד יטענו שההשקעה בלומדי התורה אינה כדאית חלילה, והרי 'אין לך כסף מיותר' - הם זועקים בגרון ניחר...

ובפרט בימינו אנו, כשמתקרב זמן הגאולה, המלחמה הזו הולכת ומתחזקת, הולכת ומתגברת, וכוחותיו של עשו עושים כל מאמץ ומרכזים הרבה יותר כוחות במלחמה הזו נגד מחזיקי התורה, להעמידם באינספור נסיונות, בידיעה כי רגע ההכרעה הולך ומתקרב. וכפי שגילה בעל 'הפח' חיים, כי 'עד עלות השחר' הכתוב בפסוק מרמז לעת

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשטיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

אך שמע המשרת את הדברים, ופניו זרחו באושר. אכן, גם הוא חפץ ורוצה להיות שותף עימם, גם הוא מבקש להיות חלק מהשותפים הנושאים את הארון - מחזיקי עמוד התורה. כסף רב אין לו, בקושי ארנק צמוק וקטן. הוא מיהר להביאו, שפך את כל תכולתו על השולחן, והחל מונה את הפרוטות במרוץ...

בסופו של דבר, הצטבר הסכום לכדי 'הון עתק': זהוב אחד, זהוב שלם!

השליח חיך במבוכה, הרגיש שלא בנוח ליטול את פרוטותיו האחרונות של המשרת המסכן, שאך בקושי הצליח לקבץ פרוטה לפרוטה, שהפכו לזהוב שלם. 'בכל מקרה מדובר בתרומה קטנה בת זהוב בודד', הרהר, 'מה לי לקחת למשרת את פרוטותיו האחרונות?' - חשב, כשהוא מושך את ידיו לאחור...

אלא שהמשרת לא אבה לוותר, שש על ההזדמנות להיות שותף עם עמלי התורה, לשמש כ'שבת זבולון' במחיר זהוב אחד. על אף שהיה מדובר בכל רכוש ובמלוא הונו, ולמרות שידע כי התרומה הזו כה קטנה וכמעט חסרת משמעות, בער בו הרצון להימנות על מחזיקי התורה. הוא העניק את הזהוב לידי השליח, אשר הודה לו בחום ובריכו כי בזכות המצוה יעלה ויצליח ואף יתעשר עושר רב, והם נפרדו בידידות, כשכל אחד ממשיך בשגרת יומו.

באותם ימים, שוד הים היה לתופעה ורוחת. השודדים היו אורבים לאוניות בלב ים, גונבים את הסחורה וממשיכים לנמל קרוב, שם היו מוכרים את הסחורה בזיל הזול. ויהי היום, ואל העיר ליוורנו הגיעה אוניית ענק של שודדי ים, מלאה באוצרות וגדושה באינספור חפצים, רהיטים, פריטי ביגוד ומוצרי מזון לרוב. עפ"י הנהוג, הניחו השודדים את הסחורה בנמל, ונקבו במחיר לכל פריט ב'תערוכת הנכסים השודדים', כאשר כל החפץ לרכשו - הניח ידו על הפריט, וזכה בו במחיר הנקוב.

באותה עת, עבר במקום מיועדו המשרת, רבי יצחק גויטע. הוא לא הבין את ההמולה שמסביב, כל שיש ושיח המסחר היה זו לו, ולכן נעמד להביט לראות את השוק כמרחקה - השודדים הצועקים מחירים בגרון ניחר, לצד אנשים הרצים בין החפצים ובוחנים אותם במבט מדוקדק. תוך שהוא עומד ומביט - נשען בידיו מבלי משים על שני ארגזים חתומים, שנראו כארזי תבלינים מוכרים.

לפתע, השתרר שקט. זהו הרגע הקובע והמכריע, בו מי שידו מונחת על הפריט - זוכה בו. השודדים עברו בין הפריטים שנמכרו, והחלו להובילם אל בתי הרוכשים - תוך שהם מבקשים את הכסף בגינם. לפתע הגיעו לשני הארזים עליהם נשען רבי יצחק גויטע, ושאלוהו לכתובת ביתו...

המשרת התבלבל, לא ידע מה לענות והסמיק ממבוכה... הן בעוד זמן קצר יונפו הארזים אל העגלות הסמוכות, ויובלו לבית אדוניו, ואז יידרש לשלם בעבורם, כשכלל לא התכוון לקנותם... אך מה יעשה, השעה דוחקת, השודדים קצרי רוח, והוא החל רץ לפניהם, ופונה לאדונו ומבקש בתחנונים כי ילווה לו את הזהובים המבוקשים, כי בטעות הניח ידיו על ארזים עלומים, ועתה - עליו לשלם את המחיר...

הגביר הביט בפניו המיממות של המשרת, ונכמרו רחמיו. על אתר הלווה לו את הסכום הדרוש, והמשרת מיהר לשלם את הכסף לידי השודדים, ולשאת את הארזים לחדרו. לאחר שנגרע מהמירוץ שנכפה עליו - פנה לבדוק את תכולתם העלומה של הארזים, לבחון באיזה תבלין מדובר, אולי יש בו ערך כלשהו...

והנה, אך הוא פותח את הארזים, ועיניו נוצצות. הארזים הנועלים היו מלאים וצפופים עד אפס מקום במטבעות זהב יקרות ערך, ששוויין לא יסולא בפז! לא ארגז אחד מלא במטבעות זהב יש בידי, אלא שני ארזים מלאים וגדושים במטבעות זהב, והוא מביט בהן כחולם - הן הפך לעשיר גדול ברגע קט!

כנראה, גם השודדים לא היו מודעים לערכו של האוצר שבידיהם, ולפי תומם סברו כי המדובר בארזי תבלינים - כפי שחשב גם המשרת. אלא שכולם טעו, והיו אלה ארזים מלאי מטבעות זהב, שהפכו את המשרת העני והמסכן - לגביר אדיר ובעל בעמיה!

עוד באותו היום, פרע המשרת את חובו לאדוניו, הודה לו בחום על האירוח הנעים ונפרד ממנו בידידות. אף הגביר העשיר שמח בשמחת משרתו לשעבר, וציידו בטיפים ועצות להתחלת מסחרו בהצלחה, ובברכה שקרנו תרום ותגדל. ועד מהרה הפך רבי יצחק לעשיר מופלג ובעל נכסים מרובים, ומתוך רוגע כלכלי - עלה והתעלה בתורה, והפך לגאון עולם!

לימים, זכה רבי יצחק לתורה וגדולה שהתאחדו על שולחנו, והפך למריץ תורה וגאון נודע, עשיר מופלג ששמח על כל הזדמנות להחזיק בכספו את התורה, כשהוא זוכר כי עושרו המופלג לא בא אלא בזכות ברכתו של אותו שליח, לו העניק את פרוטותיו האחרונות. וכל ימיו היה רבי יצחק חוזר ומסביר, כי הוא הדוגמה הטובה ביותר לכך שברכת התורה היא המעשירה בגשמיות ומרוממת ברוחניות, ובזכות מטבע אחת להחזקת תורה - זכה להתעשר ולגאונות מופלאה בכל מכמני התורה!

הסיפור המופלא הזה, מובא בתולדותיו שנדפסו בראש ספרו הגאוני על הש"ס, ספר 'שדה יצחק' - אותו חיבר הגאון רבי יצחק גויטע זצ"ל. וכל המעיין בסיפור, יגלה מבט חדש ומאיר: לפעמים, מזדמנת לנו הזדמנות לתמוך בעמלי התורה ואנו משתוקקים להיות שותפים בה - והמעכב בעדנו הוא העובדה שאין לנו יכולת כספיות גדולות, ואיננו מסוגלים לתרום סכומים גדולים ומשמעותיים, כנדרש לסיפוק צרכי עולם התורה...

אך סיפורו של רבי יצחק קורא ומאיר: הסכום פחות חשוב, מה שחשוב הוא הרצון. יהודי שמתאמץ להחזיק תורה, יהודי שמוכן להתמסר להחזיק תורה, יהודי שבוטח בו

להבה פנימית ותשוקה אדירה להחזיק לומדי תורה ולסייעם - בפני יהודי כזה נפתחים השערים, בורא עולם נותן התורה מחזיר לו שבעתיים והרבה יותר, כי הוא עושה את תפקידו המקסימלי במלחמה למען התורה, כי הוא ניצב על משמרתו ברצון ובאהבה לתמוך בעמוד התורה!

הבה נחפש היכן נוכל להיות שותפים בעולם התורה, כל אחד כיכולתו. בפעם הבאה שתזדמן לנו הזדמנות להחזיק תורה, נזכור כי סכום קטן או גדול, הכנת כוס שתיה לעמלי התורה או סידור בית המדרש למענם, יתכן שזה מה שיפתח לנו את שערי השפע, הן בפריסה והן בשפע רוחני של גדלות תורנית מופלגת! ומי יודע, אם לא הרגע הזה בו נתאמץ למען לומדי התורה - הוא שיבטיח לנו סייעתא דשמיא בכל מעשי ידיו, כי אין קדושה כתורה, אין תומכיה כישראל!

שותף שכדאי להכניס לעסק...

היה זה בעיצומו של עוד מסע חובק עולם, אותו ערך הרה"ג רבי אלחנן וייסבורד שליט"א, לצורך החזקת רשת הכוללים 'ששכר באהליך' שבראשותו. ביום מן הימים, לאחר ששוחח עם גביר אחד וביקשו להיות שותף בהחזקת התורה, ביקש ממנו הגביר טובה קטנה:

'תעשה לי טובה', ביקש הגביר, 'בשובך לארץ, תסור בבקשה של ראש הישיבה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, ובקש את ברכתו להצלחת מנייתיה של חברה פלונית, בה השקעתי זה עתה סכום עתק - ארבע מאות אלף דולר...' - ביקש הגביר, והרב וייסבורד נענה בשמחה.

בשובו לארץ, כפי שהבטיח, שם פעמיו לביתו של ראש הישיבה, ופרש את בקשת הגביר. ראש הישיבה לא השתהה אף רגע, והשיב מיד: 'צא ואמור לו, כי אם הוא חפץ שהמניית תצלחנה - כדאי לו להכניס שותף בעסק, ולהשקיע מחצית הסכום - \$200,000 בעולם התורה, כדי שבורא עולם ייכנס כשותף בעסק שלו!'

נבוך ותמה, אך אמון על העברת דברי ראש הישיבה ככתבם וכלשונם, התקשר הרב וייסבורד לארצות הברית, ובישר לגביר על תשובת ראש הישיבה. הגביר חפץ מאוד לתמוך בלומדי התורה, לא אף העלה על דעתו להשקיע ב'שותף' בעסק סכום כה גדול... הוא מיהר להתחמק מההוראה הישירה, והמשיך בסדר יומו...

חלפו מספר שבועות, אך לצערו ולדאבונו לבו, ערך המניה צנח בחמישים אחוז! ארבע מאות אלף הדולרים שהושקעו במניות הללו, הפכו למאתיים אלף בלבד, והגביר פכר ידיו בייאוש, מאוכזב ועצבני. הוא שב ושלח את הרב וייסבורד לבקש ברכה למענו מראש הישיבה, אך ראש הישיבה השיב באותה מטבע לשון: 'לך תגיד לו להכניס את התורה כשותפה בעסק. שיתרום עכשיו חמישים אחוז מהנותר - מאה אלף דולר להחזקת התורה, ואז יראה ברכה!'

אלא שהגביר עדיין התקשה לעכל את ההוראה. הן כבר הפסיד מאתיים אלף דולר בעיסקת הביש בה רכש את המניות הללו, ואיך יוכל לתרום עוד מאה אלף? הוא שב והמתין להתפתחויות הכלכליות, שהניבו עבורו בשורה רעה במיוחד: ערך המניה צנח שוב בחמישים אחוז, ומהשקעתו האגדית בת 400,000 דולר - לא נותרו אלא מאה אלף דולר עלובים...

הפעם הוא ממש נלחץ, ושב ושלח את הרב וייסבורד לבקש עצה מראש הישיבה. ראש הישיבה לא הופתע מהמידע, ושב ואמר בביטחון: 'תתקשר אליו ותגיד לו, שעוד לא מאוחר להציל את המצב. עדיין הוא יכול לתרום חמישים אחוז מהנותר - בחמישים אלף דולר להחזקת התורה, ולהכניס את התורה כשותף. אם התורה תהיה שותפה בעסק - הוא ירוויח פי מאה!' - בירך ראש הישיבה...

הפעם, כשמוע הגביר את התשובה, לא השתהה עוד. על אתר העביר העברה חמישים אלף דולר, הישר לחשבונם של עמלי התורה. כעבור זמן, בשל התפתחות מפתיעה בכלכלה העולמית, החלה המניה לעלות ולזנק, שוברת את השיאים של עצמה בכל יום מחדש...

כעבור כמה שנים, התקשר הגביר אל הרב וייסבורד כדי להודיע: 'ההבטחה התקיימה במלואה, עד הסנט האחרון! המניות ששוויין אז היה חמישים אלף דולר - התייצבו היום על מחיר של חמישה מיליון דולר, והיד עוד נטויה!'

סיפור זה, שקרה בזמננו וגיבוריו מעידים עליו כיום, זועק אף הוא: החזקת התורה אינה תרומה, גם אין טעם לעסוק בה ממקום של רחמים. זו שותפות אמיתית, איכותית, עוצמתית, מפתחת ומצמיחה!

לכולנו יש כלכלה לנהל. לאחד יש עסק, לשני יש בית, לשלישי יש רק ארנק... לפעמים יש גם מינוס מעיק בבנק, או לחילופין - עיסקת ענק שעתידיה לוט בערפל. בכל המצבים האלו, הכנסת התורה כשותף בעסק, היא סגולה בטוחה המבטיחה פתיחת שערי שפע, כי עץ חיים היא ותומכיה מאושר!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובונוסאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס